

Nükleer Enerji Güvenli, Çevreci, Ucuz!

Elk. Müh. M. Emin Özger
emin.ozger@emo.org.tr

Dünyanın en büyük nükleer kazalarından birinin yaşanmasından bu güne dokuz ay geçti. Ancak, 11 Mart 2011 tarihinde meydana gelen deprem sonrası Fukuşima Nükleer Santrali'ndeki kazanın olumsuz sonuçları hala sürüyor.

Dünyanın en büyük ekonomilerinden biri olmasına karşın Japonya kaza ile baş etmekte yetersiz kaldı. Kazanın hemen sonrasın santral yöneticileri ve siyasi sorumluların her şeyin kontrol altında olduğu yönündeki inkarları; **Başbakanın facianın büyüklüğünün kabulü ve özür dilemesi ile noktalandı.**

Kaza sonrası 20 milyar dolarlık dört reaktör kullanılmaz hale gelirken 90 bin kişi evlerinden oldu. Önce santralin aşırın ısınması ve erime tehlikesi önlenmeye çalışılarak soğutma çalışmaları yoğunlaştırıldı. Santralin betonla kaplanması için dünyanın en büyük beton pompası demonte edilerek ABD'den bölgeye gönderildi. Bu yoğun çalışmalarda bir çok santral çalışanı bile bile aşırı radyasyona maruz kaldı. Kazadan dokuz ay sonra radyasyona da bağlı ölümler başladı.

Ama şimdilerde santralin kalıcı tehlikeleri önlenmeye çalışılıyor. **Japonya hükümeti santralin temizlenmesi ve reaktörlerin sökülmesi için 11,5 milyar dolar ayırdı.** Japon-

ya Nükleer Bakanı Goşi Hosono'nun açıklamasına göre santrali işleten **TEPCO (Tokyo Elektrik Şirketi) gelecek 10 yıl içinde harcamalarını ve çalışanlarını azaltma taahhüdü karşılığında bu parayı kullanacak.**

TEPCO krizde yanlış bilgi vermek ve kamuoyunu yanıltmak, yavaş hareket etmek ve şeffaflıktan uzak olmak konularında ağır eleştirilere maruz kalmıştı. Ama bugünlerde başında daha büyük dertler var. **Şirket nükleer kazadan etkilenen halkın ve işadamlarının milyarlarca dolarlık tazminat talepleriyle karşı karşıya. Bu tazminat taleplerinin 52 milyar doları bulması bekleniyor.**

Geçici barınaklarda yaşayan halk (çadırlarda değil) kış şartlarıyla başa çıkmaya çalışıyor. Topraklarını ve evlerini kaybeden afetzedeler bu geçici kamplarda işsiz ve gelirsiz durumda devletin yardımlarına muhtaç durumda. **Artık bu insanların yasaklanan bölgelere tekrar yerleşimleri kısa dönemde mümkün görülüyor. Radyoaktif kirlenmeye maruz kalmış, binalar ve topraklar taranıyor.** Havaya 35 bin bekerel Sezyum-137 salındığı tahmin ediliyor. 30 yıl yarılanma ömrüyle bu kirlenmenin etkisini yitirmesi için ise 300 yıl gerekiyor. Ayrıca sudaki radyoaktivite Hiroşima sonrası oluşan 89 Tera Bekerel'den

çok daha yüksek 27 bin Tera Bekerel.

Yüksek oranda radyoaktif kirliliğe maruz kalmış bölgelerin temizliği içinse büyük miktarda paraya ihtiyaç var. Çevre Bakanlığı çalışmaların en erken mart ayı sonunda başlanabileceğini açıkladı. Bunun iki nedeni var. İlki yağmur ve karla toprağın yumuşaması diğeri ise **milyonlarca ton radyasyonlu toprağın nerede ve nasıl depolanacağına belirsizliği.**

Çernobil kazası dünyanın ilgisini nükleer enerjiye çevirmiş, ve oluşan şüpheler giderek bu enerjiden kaçışa dönüşmüştü. O güne kadar çeşitli gerekçelerle kısmi kabul gören nükleer, fosil yakıtların sonlu olması, karbondioksit salınımı ve askeri gerekçelerle başta Fransa, ABD ve Japonya olmak üzere nükleer teknoloji üretenlerin kampanyalarıyla meşruiyetini koruyabildi. Hatta Çernobil kazası nükleer güvenlikten soyutlanarak yalnızca Rusya'nın teknoloji ve işletme hatalarına indirildi. **Bu kaza gelişmiş teknoloji ile üretilen santralarda olamazdı. Ama teknolojinin kalbinde yaşanan Fukuşima faciası bütün bahaneleri geçersiz kılarak nükleer enerjiye karşı dünyada kalıcı bir kaçış yaşanmasına yol açtı.** Bugün de nükleer enerjinin ricatı sürüyor. Başta, kazanın yaşandığı Japonya olmak üzere bir çok ülke, enerji planlamala-

rında nükleer payını değişik süreler içinde sıfırlamayı kararlaştırıyor.

Son yapılan kamuoyu yoklamaları da bu kararı destekliyor. Altı yıl öncesi Almanya'da nükleer karşıtlığı %73 iken bugün ile bugün %90'a yükselmiş. Rusya'da bu oran %61'den %83'e çıkmış. Nükleer teknolojinin sürdürücülüğünü üstlenen Fransa'da %66'dan %83'e, yine Japonya'da %76'dan %83'e yükselmiş. **23 ülkede yapılan bu araştırmada toplam nüfusun yalnızca %22'si nükleer enerjiyi güvenli ve önemli bir kaynak olarak görüyor.**

“SIFIR” Komşu

Türkiye'nin dört tarafının düşmanlarla çevrili olduğu tekrarlanır durur. ABD gibi diğer dostlarımız ise hep uzaklardadır. **Ama çok şükür, yıllardır komşularımıza gösterilen bu paranoyak yaklaşım AKP'nin 8 yıllık iktidarı ile değişti.** Komşularla “Sıfır” sorun. Önce Ermenistan ile yakınlık sağladık, ama ebedi dostumuz Azerbaycan buna izin vermedi. Bir Dağlık Karadağ'ı büyüttü de büyüttü. **Oysa ne olacak, adı üstünde dağlık.** Sonra doksan derece dönüp batıya çevirdik yüzümüzü. Yunanistan'la iyi duygular teati ettik. Ne de olsa uygar insanlar. Ama önce Ege'deki kıta sahanlığı sonra da Kıbrıs için içine girince bundan vazgeçtik. Kırk yılın dertlerini biz mi çözeceğiz. Zaten Kıbrıs da milli dava. **Hem çözülmürse “her zamankinden daha çok birlik beraberliğe ihtiyacımız olan bugünlerde” ile başlayan cümleler anlamsız olabilir.** Bulgaristan mı? Zamanında onlar bizi çok üzdü. Onları şimdilik sıfır komşu, sıfır sorun olarak bekletiyoruz. Azınlıklara iç politikada ihtiyaç duyana kadar. Sonra Irak'a yöneldik. **Ama orası ABD tarafından çoktan halledilmişti.** Biz Kürtler halledilsin diye Saddam'ın halli'ne sessiz karmıştık. Bir de baktık, Kürtlerin kuzeydeki özerk devle-

Türkiye'de %21 ile bu orana çok yakın durumda.

Ama her şeye karşın Türkiye, dünyanın tartışmaktan fazlasını yaparak terk etmeye başladığı nükleer enerjiyi yeniden keşfediyor. Yapım ve işletmesinin hiçbir aşamasında söz sahibi olamayacağı santral yanlığını sürdürüyor. Bu kararını, tüketim artışının mevcut kaynaklarla karşılanmayacağına dayandırıyor. O halde **Rusya'nın Türkiye'de nükleer santral sahibi olması** yerine doğal gaz gibi elektrik ithal edilsin... Hem, 15 yıl (415 milyar kWh) garantili alım-

dan çok daha ekonomik olur (nükleer santral satış fiyatı 12,35 cent/kWh, sanayi tarifesi aralık birim fiyatı 8,35 cent/kWh) hem de çevre ve kaza riskleri Rusya'ya ait olur(du). Oysa artık kaçınılmaz olan elektrik fiyatlarında sürekli artış ve tüketicilerle kamunu büyük zararadır.

Şimdi okuduklarınızdaki Japonya yazan yerleri Türkiye ile Türkiye yazan yerleri Japonya ile değiştirin. Sonuçta, her şey daha farkı olur muydu, siz karar verin. **Değişmeyecek tek sonuç nükleer enerjinin güvenli, çevreci, ve ucuz olmadığıdır.**

tiyle komşu olmuşuz. Emperyalizmin, etnik ve dinsel kökenlere göre yeniden düzenlediği komşu, intihar saldırılarıyla yatıp kalkıyordu, ama Kürt bölgesi nispeten huzurluydu. **Biz olmazsak kim yeniden inşa edecekti oraları.** Önce en milli olanlar koştı bu göreve. Tıpkı Komünistleri Moskova'ya yollayanların Ruslarla en büyük ticareti yapmaları gibi. “Zıtların birliği”. Neyse, orada da aradığımız misafirperverliliği bulamadık. Ver elini İran. **Müslüman bir ülke olarak, bildiğimiz konudan çıkan soru gibiydi.** Ama değerli uzak komşumuz ABD'ye düşmanlığı bizi bir tercihe zorladı. Biz de doğrusunu yaptık, uzak komşumuzu tercih ettik. **Şimdi elimizde bir tek komşu kalmıştı: Suriye!** Ona gözümüz gibi baktık Birader'imiz diyerek bağrımı-

za bastık. İşbirliği anlaşması imzaladık. Vizeyi kaldırdık. Ama o ne yaptı. Birden baskı rejimi kurdu. Allah'tan ABD seslendi de uzaktan, fark ettik diktatörlüğü. Katlanamazdık. Hemen kardeşimiz Kaddafi'ye yaptığımızı ona da reva gördük. Suriye'deki anti-demokratik yönetim karşıtı “özgürlük” sevdalı eski askerleri Hatay'da beslemeye ve eğitmeye başladık. **Ama çok vefasız çıktı Esad. Kapattı kapıları.** Bölgede işsizlik ve yoksulluk başladı. Ama yaptıklarına çok pişman olacak. **Onlara öyle yaptırımlar uygulayacağız ki “Fransa'dan beter” olacaklar. Oysa amacımız Sıfır sorundu. Şimdi Sıfır Komşu oldu.**

Kimse komşuluğumuzun kıymetini bilemedi. Ne yapalım komşunu seçemiyorsun ki.